

**Екологія рослин з основами
ботаніки та фізіології
(вибіркова
компонента)**

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-наукова програма: «Гідрометеорологія»
Спеціальність: 103 «Науки про Землю»
Курс навчання: 1, семестр 2
Кількість кредитів: 3, 90 годин
Мова викладання: українська
Дні, час, місце: вул. Львівська, буд. 15, НЛК №1, за розкладом

Викладач:	кандидат географічних наук, доцент <i>Кирнасівська Наталія Василівна</i>
Кафедра:	агromетеорології та агроекології
Контактна інформація:	nkirasivska@gmail.com

СИЛАБУС

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися через вказаний e-mail та очні зустрічі на консультаціях.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою дисципліни є: формування у студента уявлень про особливості взаємовідносин із навколишнім середовищем рослин з різних екологічних груп, що виділені за відношенням до різноманітних екологічних факторів.

Завданням дисципліни є: дати повну уяву про рослинну клітину та тканини рослин, їх морфологію та анатомію, вплив екологічних факторів на фізіологічні процеси рослин та адаптацію рослин до несприятливих умов середовища.

Пререквізити: «Хімія», «Основи ботаніки», «Основи систематики рослин» для освоєння вказаної дисципліни.

Постреквізити: «Землеробство та рослинництво», «Сільськогосподарська метеорологія», «Агromетеорологічні розрахунки», «Агromетеорологічні прогнози»

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати: будову рослинної клітини та функціональну визначність усіх органел цитоплазми та клітини у цілому; будову органів рослин та їх функції, а також зміни органів, які відбуваються під впливом факторів довкілля; класифікацію рослин по відношенню до факторів навколишнього середовища;

вміти: визначати вплив різних абіотичних факторів на усі фізіологічні процеси, які відбуваються у рослинному організмі, як результат великої пристосованості до певних умов мешкання;

володіти: навичками в природних умовах розпізнавати головні систематичні угруповання рослин, а також до яких екологічних груп відносяться ті чи інші рослини, дикі та культурні, та під впливом яких екологічних факторів формувалися ці групи.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.),

організації самостійної роботи здобувачів (60 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Зміст	
1. Анатомо-морфологічна характеристика рослин	Будова і функції рослинної клітини. Життєвий цикл клітини. Рослинні тканини, будова їх, функції, класифікація. Вегетативні органи, їх будова і функції. Репродуктивні органи, головні функції їх	Обговорення, завдання
2. Систематичний огляд рослинного світу. Географія рослин	Нижчі рослини. Водорості. Лишайники. Вищі рослини. Вищі спорові рослини. Вищі насінні рослини. Голонасінні. Покритонасінні. Вчення про ареал. Вчення про флору. Флористичне районування земної кулі	Обговорення, презентації
3. Основні екологічні поняття.	Середовище існування рослинних організмів. Екологічні фактори та їхня класифікація. Світло, тепло, вода, ґрунт як екологічний фактор	Обговорення
4. Адаптація рослин до несприятливих умов навколишнього середовища	Типи адаптацій. Посухо- та жаростійкість. Холодо- та морозостійкість. Загартування рослин. Стійкість до хвороб	Обговорення, завдання, модульна контрольна робота №1
5. Ріст та розвиток рослин.	Вплив абіотичних екологічних факторів на ріст рослин. Періодичність та ритмічність росту рослин. Поняття про онтогенез.	Обговорення, завдання
6. Біосфера як середовище життя.	Поняття про живу речовину, її властивості, функції	Обговорення
7. Природно-заповідний фонд як основа збереження рослинного світу України	Міжнародна та національні Червоні книги. Природно-заповідний фонд та його структура.	Обговорення, завдання, модульна контрольна робота №2

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Скляр В.Г. Екологічна фізіологія рослин: підручник (стереотипне видання). К.: Університетська книга, 2025. 271 с.

2. Григорчук І.Д. Фізіологія рослин (курс лекцій): навч. посіб. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2021. 194 с.
3. Клименко М.О., Борщевська І.М. К49 Екологія рослин. Лабораторний практикум. Навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. – 147 с.
4. Разумова С.Т. Екологія рослин з основами ботаніки та фізіології: Конспект лекцій. Одеса, 2013. 197 с.
5. Червона книга України. Рослинний світ / під ред Я.П. Дідуга. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 912 с.
6. Червона книга України. Тваринний світ / під ред. І.А. Алімова. К.: Глобалконсалтинг, 2009. 624 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://lib.onu.edu.ua>— Наукова бібліотека Одеського національного університету
2. <http://www.nbu.gov.ua/portal>— Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського
3. <http://www.eprints.library.odetu.edu.ua> – Репозитарій ОДЕКУ
4. <http://dpt02s.odetu.edu.ua/course/view.php?id=101> – Електронний навчальний курс дисципліни «Екологія рослин з основами ботаніки і фізіології»

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – іспит.

Проведення контролю результатів навчання здобувачів відбувається відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова URL :

https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або семінарському занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.